

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА ИЗ ПРЕДМЕТА БИОЛОГИЈА

Праћење развоја, напредовања и процена остварености прописаних исхода и стандарда образовних постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Иницијални тест се обавља на почетку школске године где се процењују претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области, која су од значаја за предмет. Резултат се не оцењује и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

Ученици се оцењују бројчано најмање четири пута у току полугодишта и то:

1) **усмено** -најмање једна оцена током полугодишта треба да буде на основу усмене провере постигнућа.

Начини оцењивања: Дискусија на часу, одговори на питања, мапе појмова, проблемски задаци, есеји, сјајна идеја

2) **писмена провера** након пређене целине, области или на крају полугодишта се врши уз ранију најаву по плану.

Начини оцењивања: Објективни тестови са допуњавањем кратких одговора, задаци са означавањем, задаци вишеструког избора, спаривање појмова...

Писане провере које трају 15 минута се не најављују, а резултат се исказује процентуално, бележи у педагошку свеску и служи праћењу напредовања ученика. Узима се у обзир при закључивању оцене.

Скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

- 85 %- 100% одличан (5),
- 70 %- 84% врло добар (4),
- 50 %- 69 % добар (3),
- 30%-49% довољан (2),
- 0 % -29 % недовољан (1).

Скала може да варира у односу на тежину теста и постигнућа за неколико процената.

3) **Активности на часу** -прикупљају се и бележе подаци о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју током године и поштовању договорених правила понашања на часу. У активност улази и редовност/благовременост / тачност израде и доношења домаћих задатака, израда задатака на часу, као и редовно доношење материјала потребног за рад, степен самосталности у раду, ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима.. Води се у педагошкој свесци наставника и/или у дневнику. Све активности се на крају могу сумирати и оцена уписати у дневник.

Критеријум је следећи:

-Одличан успех- ученик редовно извршава своје обавезе и поштује правила рада, доноси прибор и домаће задатке, изузетно је активан и мотивисан за рад, показује заинтересованост и жељу за напредовањем и стицањем знања иницира заједнички рад и доноси нове идеје, радо помаже другима.

-Врло добар успех- ученик се труди да редовно извршава своје обавезе, поштује правила и долази припремљен на час, концентрисан је и активан на часу, учествује у раду групе и даје своје предлоге, по потреби помаже другима.

-Добар успех- ученик прати наставу и вредно ради на часу, скоро увек доноси прибор и домаћи, активан је на часу али не у континуитету; прихвата рад у групи и тражи помоћ када нешто није јасно.

-Довољан успех-ученик повремено прати наставу и укључује се у дискусију, не доноси редовно прибор и домаћи и ретко је активан на часу, али записује оно што се од њега очекује, тражи помоћ када нешто није јасно.

-Недовољан успех- ученик не записује, ретко има прибор, ретко ради или не ради домаће задатке и уопште није активан на часу

4) **Рад на пројекту** се реализује кроз рад у пару или групи на одређену тему, што подразумева тимски рад. Вреднују се активност и ангажовање током рада на пројекту, знања које је ученик стекао и применио у раду, продукт пројекта и излагање. У формирању коначне оцене улогу има и вршњачко оцењивање. Начини оцењивања: Експерименти, истраживачки пројекти

5) **Практични рад** (оглед, лабораторијска вежба, практични задатак) - ученик/ученица се оцењује: за извођење огледа/лабораторијске вежбе/задатка, давање једноставног објашњења рада (поступка) и начина одбране (излагања). Начини оцењивања: Лабораторијске вежбе, проблемски задаци, симулације

Награђује се и остваривање успеха на општинском, окружном или републичком такмичењу (прва три места на општинском и окружном такмичењу и пласман на републичко такмичење
Учешће на националним и међународним такмичењима.

Закључна оцена Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, променом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остварицања прописаних исхода

Врста, ниво, обим и примена знања, ангажовање и самосталност ученика оцењују се са:

Одличан (5) добија ученик који:

- је у потпуности савладао градиво,
- је сигуран и самосталан, брзо и логично закључује,
- успешно повезује садржаје, уочава корелације с другим предметима,
- зна применити знање у решавању проблемских задатака,
- брзо, тачно, опширно, логички и аргументовано одговара на постављена питања,
- самостално или у групи ради и презентира пројектне задатке,
- је одговоран према раду, наставницима, ученицима, и животном окружењу.

Врло добар (4) добија ученик који:

- има висок ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја,
- спорије, али тачно, логично и углавном аргументирано одговара на постављена питања, уз евентуално постављање подпитања,
- поседује и успешно примењује стечена знања из биологије (уз мању помоћ наставника и висок степен ангажовања ученика),
- доноси закључке на већ наученим примерима,
- се повремено укључује тимски рад при изради пројектних задатака,
- је одговоран према раду, наставницима, ученицима, и животном окружењу.

Добар (3) добија ученик који:

- има просечан ниво и обим знања и степен разумевања програмских садржаја,
- полагаано и углавном тачно одговара на постављена питања, уз помоћ наставника,
- углавном разуме наставне садржаје и делимично примењује стечена знања,
- изводи закључке уз помоћ наставника,
- је понекад и неспреман али може изказати знање, способности и вештине из биологије,
- је одговоран према наставницима, ученицима, и животном окружењу.

Довољан (2) добија ученик који:

- има задовољавајући ниво и обим знања (не разуме у потпуности наставне садржаје и отежано примењује стечена знања),
- деломично и површно одговара на постављена питања уз помоћ наставника,
- уз знатну помоћ наставника на једноставан начин набраја и описује природне и биолошке процесе,
- код доношења закључака наилази на веће проблеме и несамостално доноси закључке.

Недовољан (1) добија ученик који:

- није достигао задовољавајући ниво и обим знања и разумевања програмских садржаја,
- не одговара на постављена питања и није усвојио кључне појмове,
- не разуме наставне садржаје и не примењује знање из биологије и у свакодневном животу,
- уз велику помоћ наставника непотпуно и несувисло описује биолошке појаве и процесе,
- не показује вољу за стицање биолошког знања,
- погрешно уочава биолошке процесе те доноси нелогичне закључке без разумевања.

Наставници биологије:

Милица Станар, Тамара Миливојевић, Марина Мали и Дора Скенцић